

Oppdatert møteinnkalling

Hovedutvalg for utdanning og folkehelse

Dato: 16.09.2026
Tid: 08:00
Sted: Flekkefjord videregående skole, studiested
Flekkefjord, rom 137

Medlemmene innkalles med dette til møtet. Varamedlemmer innkalles etter nærmere beskjed.

Eventuelle forfall bes snarest meldt til politisk sekretariat på e-post:
politisk.sekretariat@agderfk.no

Representanter som mener seg inhabile i en sak, bes melde fra på forhånd.

Agenda:

Kl. 08:00 - 08:05	Velkommen og opprop
Kl. 08:05 - 09:05	Omvisning på Flekkefjord videregående skole, studiested Flekkefjord
Kl. 09:05 - 09:20	Pause
Kl. 09:20 - 09:40	Status inntak og formidling høsten 2026 ved Ellen Skeie Hansen og Arly Hauge
Kl. 09:40 - 10:00	Informasjon om gjennomføring og læringsutbytte for Agderskolen ved Ole Kristian Eivindson og Miriam Ekra
Kl. 10:00 - 10:20	Rom og funksjonsprogram ved Setesdal vgs, avdeling Hornnes ved Inge Hurv og Oddvar Haaland
Kl. 10:20 - 10:50	Løypemelding helhetlig omstilling og effektivisering av Tannhelsetjenesten i Agder ved Knut Lindland
Kl. 10:50 - 11:05	Orientering om handlingsprogram 2027-2030 til Regionplan Lister 2030 (fokus på utdanning og kompetanse) ved Manuel Birnbrich
Kl. 11:05 - 11:30	Saksbehandling
Kl. 11:30 - 12:15	Lunsj
Kl. 12:15 - 13:30	Saksbehandlingen fortsetter
Kl. 13:30 - 14:00	Vi kjører til Kvinesdal
Kl. 14:00 - 15:00	Omvisning på Flekkefjord videregående skole, avdeling Kvinesdal
Kl. 15:00 -	Saksbehandlingen fortsetter på studiested Kvinesdal, klasserom 12

Saksliste

Side

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av protokoll

Saker til behandling

<u>20/26</u>	Handlingsprogram 2027-2030 til Regionplan Lister 2030 - endelig behandling etter høring	4
<u>21/26</u>	Høring - endring i inntaksmatrisen knyttet til lokal inntaks- og formidlingsforskrift	11
<u>22/26</u>	Etablering av STI Spartacus Folkehøyskole i Vennesla	18
<u>23/26</u>	Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026-2030	21
<u>24/26</u>	Anonym vurdering	27
<u>25/26</u>	Prioritering av tilskudd til lærebedrifter i tråd med rettigheter i opplæringsloven	32

Orienteringssaker

<u>8/26</u>	Løypemelding- Pilotforsøk for alternative løsninger for avlønning av prøvenemnder	37
-----------------------------	---	----

Eventuelt

Kristiansand, den 11.09.2026

Raymond Holberg Bærø
Leder i utvalg

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av protokoll

Saker til behandling

20/26 Handlingsprogram 2027-2030 til Regionplan Lister 2030 - endelig behandling etter høring

Arkivsak-dok.	25/13303-91
Saksbehandler	Manuel Birnbrich

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkeseldrerådet	07.09.2026	13/26
2 Ungdommens fylkesutvalg 2026	08.09.2026	20/26
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder	09.09.2026	13/26
4 Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder	10.09.2026	14/26
5 Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet	15.09.2026	20/26
6 Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	16.09.2026	20/26
7 Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	17.09.2026	26/26
8 Fylkesutvalget	06.10.2026	
9 Fylkestinget	20.10.2026	

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Fylkestinget vedtar handlingsprogrammet 2027-2030 til Regionplan Lister 2030, med endringene som er innarbeidet etter høringen.

Fylkeseldrerådet har behandlet saken i møte 07.09.2026 sak 13/26

Møtebehandling

Representanten Eva Nilsen fremmet følgende forslag:

Til Mål 1.5

1.5. 1 Etablere og koordinere flere og gratis aktiviteter og møteplasser kultur - og fritidstilbud for ELDRE, barn og unge.....

1.5.3 Videreutvikle samarbeid om den kulturelle spaserstokken

Forslaget ble senere endret til et tilleggsforslag:

Til Mål 1.5

1.5. 1 Etablere og koordinere flere og gratis aktiviteter og møteplasser kultur - og fritidstilbud for barn, unge og eldre.....

1.5.3 Videreutvikle samarbeid om den kulturelle spaserstokken

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.
Representanten Eva Nilsens tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Fylkeseldrerådet - vedtak

Fylkeseldrerådet støtter fylkeskommuneforslaget til vedtak med følgende tillegg:
Fylkestinget vedtar handlingsprogrammet 2027-2030 til Regionplan Lister 2030, med endringene som er innarbeidet etter høringen.

1.5. 1 Etablere og koordinere flere og gratis aktiviteter og møteplasser kultur - og fritidstilbud for barn, unge og eldre.....

1.5.3 Videreutvikle samarbeid om den kulturelle spaserstokken

Ungdommens fylkesutvalg 2026 har behandlet saken i møte 08.09.2026 sak 20/26

Møtebehandling

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Ungdommens fylkesutvalg 2026 – vedtak

Fylkestinget vedtar handlingsprogrammet 2027-2030 til Regionplan Lister 2030, med endringene som er innarbeidet etter høringen.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder har behandlet saken i møte 09.09.2026 sak 13/26

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder – vedtak

Fylkestinget vedtar handlingsprogrammet 2027-2030 til Regionplan Lister 2030, med endringene som er innarbeidet etter høringen.

Vedlegg

V1_Handlingsprogram 2027-2030_Regionplan Lister 2030_forslag til politisk behandling etter høring

V2_Sammendrag og vurdering av høringsuttalelser handlingsprogram Regionplan Lister 2030

V3_Alle høringsuttalelser_original

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren legger fram forslag til handlingsprogram 2027-2030 til Regionplan Lister 2030 til endelig politisk behandling, og anbefaler at fylkestinget vedtar handlingsprogrammet med endringene som er innarbeidet etter høringen.

Handlingsprogrammet har vært på høring i vår. Høringsuttalelsene ble gått gjennom og vurdert opp mot premissene som fylkesutvalget vedtok før høringen. Det endelige forslaget til handlingsprogrammet inneholder 45 tiltak. I forhold til høringsutkastet er fire nye tiltak tatt inn, mens fire andre tiltak er tatt ut. Flere andre tiltak er skrevet om og presisert.

Saksopplysninger

Fylkestinget vedtok i mai 2025 å rullere handlingsprogrammet til Regionplan Lister 2030 fra 2021. Etter en medvirkningsfase høsten 2025, der det ble lagt spesiell vekt på medvirkning av de kommunale ungdomsrådene i Lister, ble forslaget til det nye handlingsprogrammet for perioden 2027-2030 utarbeidet. Forslaget ble behandlet i fylkesutvalget 10. februar (FU-sak 7/26) og sendt på høring med frist 31. mai.

Det kom inn 17 høringsuttalelser, herunder fra alle seks kommuner i Lister, fra statlige aktører og to skoler. I tillegg ble det gjennomført en workshop med styret i Lister Næringsforening i høringsperioden. Administrasjonen utarbeidet et notat med innspillene fra denne workshopen. Etter avtale med styret ble dette notatet tatt inn som /næringsforeningens høringsuttalelse, og innspillene ble vurdert på lik linje med øvrige høringsuttalelser som ble sendt inn skriftlig.

Høringsinnspillene viser bred støtte til innretningen og premissene for det nye handlingsprogrammet. Samtidig etterlyste flere tydeligere prioriteringer, enda mer konkrete tiltak og klarere beskrivelser av ansvar, finansiering og samarbeid.

Flertallet av innspillene var knyttet til temaene verdiskaping og bærekraft, transport, utdanning og kompetanse, og til samfunnssikkerhet og beredskap. En oppsummering av de konkrete innspillene, inkludert fylkeskommunedirektørens vurdering av dem og endringsforslag til handlingsprogrammet, finnes i vedlegg 2 til saken. I vedlegg 3 er originalversjonene av høringsuttalelsene slått sammen til én fil.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren har i sin vurdering av høringsuttalelsene lagt til grunn følgende premisser, som fylkesutvalget har sluttet seg til i sak 7/26:

- Reduksjon av antall tiltak i forhold til forrige handlingsprogram.
- Tiltakene skal være realistiske å gjennomføre innen tidshorisonten for planen, det vil si innen 2030.
- Prioritere tiltak som forventes å gi mest effekt for å nå målene i planen.
- Prioritere tiltak som forventes å ha verdi for hele listerregionen.

- Forbedre formuleringene på tiltak, slik at det er tydelig hva som skal gjøres og slik /at det blir mulig å vurdere fremgang på gjennomføringen.
- Være tydelig på hvem som har ansvar for å gjennomføre tiltakene og hvem det er nødvendig å samarbeide med.
- Legge spesiell vekt på innspillene fra barn og unge.

Vurderingen ble i hovedsak gjort i dialog med det utvidete planteamet for Regionplan Lister som består av rådgivere i fylkeskommunen som dekker temaene i planen, pluss daglig leder for Listersamarbeidet og nestleder av plan- og næringsnettverket i Lister.

Høringsinnspillene bidro til at flere av formuleringene i tiltakene kunne forbedres, for å gjøre dem mer presise og konkrete:

- 1.5.4: Det er presisert at tiltaket om kunst både omfatter offentlige bygg og tilhørende uterom, ikke kun utsmykning av selve bygget. I tillegg er det presisert at det er viktig å inkludere kunstnerisk kompetanse tidlig i planleggingen.
- 2.2.2: Tiltaket ble skrevet om for det første fordi Jobbskolen ble lagt ned, og for det andre fordi det i realiteten omfatter mange enkelttiltak. Tre konkrete eksempler er nå listet opp som kulepunkter, inkludert ett nytt eksempel: *«legge til rette for at personer med funksjonsnedsettelse, nevroangfold og lærevansker får mulighet til å komme seg i jobb (f.eks. gjennom forpliktende avtaler)»*.
- 2.4.1: Etter statusoppdatering fra Agder Symbiose er tiltaket omformulert slik: *«Fasilitere industrielle symbioser, koble aktører til regionale og nasjonale initiativ og sikre tilgang til relevante virkemidler og utviklingsprosjekter.»*
- 3.1.1: Tiltaket er omformulert fra *«Etablere hjertesoner ved alle skoler»* til *«Etablere hjertesoner ved skolene»*. Begrunnelsen er at tiltakene ikke skal formuleres som visjoner, men med tanke på realisme, og det vurderes ikke som realistisk å etablere hjertesoner ved alle skoler i Lister innen 2030.
- 4.1.3: Etter tiltaket *«Sikre at både offentlig og privat sektor tilbyr nok læreplasser og praksisplasser»* tilføyes *«som er tilpasset arbeidslivets behov»*, etter innspill fra Lister Næringsforening.

Det kom også inn forslag på nye tiltak, og flere av dem ble vurdert å treffe premissene for det nye handlingsprogrammet. Fylkeskommunedirektøren foreslår å ta inn følgende nye punkter:

- 2.3.4 *Arbeide for å øke bevisstheten om Lista flyplass' strategiske posisjon i totalforsvarets øyemed* (etter innspill fra Farsund kommune).
- 2.4.3 *Samarbeide regionalt om kartlegging av potensialer for akvakultur og bærekraftig havbruk for å avklare hvilke sjøarealer som kan være egnet til hvilken type marin verdiskaping* (etter innspill fra Innakva-klyngen).
- 3.2.2 *Samarbeide for å forbedre skoleskyss til de videregående skolene, blant annet gjennom styrket dialog mellom Agder kollektivtrafikk, skoler og elever* (etter innspill fra Eilert Sund videregående skole og Flekkefjord videregående skole).

- 3.5.2 *Styrke og videreutvikle det interkommunale beredskapssamarbeidet ved å etablere felles løsninger, samordne beredskapsressurser og utvikle nødvendig infrastruktur som understøtter effektiv kommunikasjon og krisehåndtering* (etter innspill fra Hægebostad kommune og Lyngdal kommune).

Følgende tiltak som sto i høringsutkastet er, etter en ny vurdering med bakgrunn i innspill fra høringen, tatt ut av handlingsprogrammet:

- 1.4.2 *Legge til rette for bærekraftig bygging av nye fritidsboliger.* Flere høringsinstanser var negative til dette tiltaket. Flekkefjord kommune mente at tiltaket ikke bør prioriteres. Kvinesdal kommune mente at tiltaket fremsto som for uklart og for lite konkret. Statsforvalteren syntes at intensjonen bak tiltaket er god, men var bekymret fordi tiltaket kan innebære en risiko for økt press på verdifull natur og dyrket mark, samt økt press på kommuneøkonomi og beredskap.
- 2.4.2 *Legge til rette for å utnytte spillvarme til eksisterende og planlagte bedrifter.* Det er vurdert at tiltaket ikke gir tilstrekkelig merverdi til å stå som eget punkt i handlingsprogrammet og at det heller kan ses i sammenheng med tiltak 2.4.1 om sirkulærøkonomi og industriell symbiose. Som NVE i sitt høringsinnspill påpeker er det å legge til rette for utnyttelse av spillvarme noe som kommunen uansett skal avklare i sin arealplanlegging, i tråd med statlige planretningslinjer for klima og energi.
- 2.5.2 *Etablere et fond med offentlig og privat kapital som kan markedsføre regionens reiselivstilbud ut mot det internasjonale markedet.* Markedsføringen av regionens reiselivstilbud er en sentral oppgave som Visit Sørlandet tar seg av. Å etablere et fond som kan supplere midlene som Visit Sørlandet har til rådighet for markedsføringen er generelt sett et godt tiltak. Samtidig er realismen og den politiske forankringen for et slikt tiltak ikke tilstrekkelig avklart.
- 4.5.2 *Øke og vedlikeholde den digitale kompetansen hos ansatte i offentlig sektor.* Her bør man se tiltak 4.5.1 og 4.5.2 i sammenheng. Den digitale kompetansen hos ansatte er en forutsetning for å kunne jobbe med nytenking og innovasjon i utviklingen av tjenester, blant annet ved bruk av kunstig intelligens. I tillegg fremsto formuleringen som litt for generell og mer som en strategi enn et tiltak.

Forslaget til endelig versjon av handlingsprogrammet for perioden 2027-2030 er lagt ved som vedlegg 1.

Fylkeskommunedirektøren vil bemerke at samtlige av tiltakene som ungdomsrådene prioriterte som sine viktigste fikk støtte i høringen. Derfor blir disse stående også i forslaget til endelig politisk behandling.

For å sikre at tiltakene i dette handlingsprogrammet blir gjennomført er det viktig at det henger godt sammen med øvrige styringsdokumenter for Agder fylkeskommune og for kommunene. Både Agder fylkeskommune og kommunene i listerregionen bør derfor legge handlingsprogrammet til grunn i sine budsjettprosesser.

Regionplan Agder 2030

Handlingsprogrammet til Regionplan Lister 2030 henger godt sammen med Regionplan Agder 2030. Årsaken til dette er at Regionplan Lister i sin tid ble utarbeidet som en regional tilpasning av Regionplan Agder, med tilnærmet samme tematiske inndeling. Regionplan Lister 2030 har også samme hovedmål som Regionplan Agder 2030.

De seks kommunale ungdomsrådene i Lister og ungdommens fylkesutvalg har vært godt involvert i utformingen av handlingsprogrammet, og de syv tiltakene som de synes er viktigst er fremhevet spesielt. Denne synliggjøringen ble positivt kommentert av flere høringsinstanser, og det er en forventning om at spesielt disse tiltakene blir prioritert i gjennomføringen av handlingsprogrammet.

Økonomiske konsekvenser

Vedtaket av handlingsprogrammet har ingen direkte økonomiske konsekvenser, siden det ikke er knyttet et eget budsjett til oppfølgingen av det. Samtidig betyr vedtaket av handlingsprogrammet at administrasjonen må bruke ressurser i form av arbeidstid over flere år, for å sikre at de vedtatte tiltakene gjennomføres. Tiltak som krever ekstra midler vil fylkeskommunedirektøren komme tilbake til i forbindelse med handlings- og økonomiplanen for perioden 2027-2030 eller gjennom egne politiske saker.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkestinget vedtar handlingsprogrammet 2027-2030 til Regionplan Lister 2030, slik det står i vedlegg 1 til denne saken.

Kristiansand, 18.08.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør næring, plan og kultur

21/26 Høring - endring i inntaksmatrisen knyttet til lokal inntaks- og formidlingsforskrift

Arkivsak-dok.	26/26934-4
Saksbehandler	Hanne Kærgaard Hansen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	16.09.2026	21/26
2 Yrkesopplæringsnemnda	08.09.2026	11/26
3 Ungdommens fylkesutvalg 2026	08.09.2026	21/26

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Nærskolematrisen endres slik at elever fra kommunene Bykle og Valle innlemmes i inntaksregion Indre Agder. Dette innebærer at disse elevene får nærskolepoeng til studiestedene ved Setesdal videregående skole, samt Byremo og Vennesla videregående skoler
2. Inntaksregionen i Østre Agder deles i to:
 - a. Inntaksregion Østre Agder (Risør, Gjerstad, Åmli, Tvedestrand, Vegårshei kommuner, samt Eydehavn (4810) og Staubø (4920) i Arendal kommune). Nærskole er Østre Agder videregående skole.
 - b. Inntaksregion Arendal/Froland. Nærskoler er Arendal videregående skole og Sam Eyde videregående skole.
3. Som en konsekvens av opprettelsen av to inntaksregioner i øst, avvikles den særskilte 50-minuttsregelen for Østre Agder.
4. Elever fra Åmli, Vegårshei, gis nærskolepoeng til Sam Eyde og Arendal videregående skoler for utdanningsprogrammer som kun tilbys ved studiested Risør.
5. Elever fra Eydehavn og Staubø får også nærskolepoeng ved Østre Agder videregående skole for utdanningsprogram som tilbys ved studiested Tvedestrand.

Yrkesopplæringsnemnda har behandlet saken i møte 08.09.2026 sak 11/26

Møtebehandling

Tilleggsinformasjon fra saksbehandler:

«Eydehavn og Staubø skal ikke stå i 2a. De er en del av inntaksregionen Arendal og Froland, men får også nærskolepoeng ved tilbud som finnes ved Tvedestrand vgs. ref.punkt 5. Vi skal oppdatere denne justeringen i saken til hovedutvalget.»

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Yrkesopplæringsnemnda - vedtak

1. Nærskolematrisen endres slik at elever fra kommunene Bykle og Valle innlemmes i inntaksregion Indre Agder. Dette innebærer at disse elevene får nærskolepoeng til studiestedene ved Setesdal videregående skole, samt Byremo og Vennesla videregående skoler
2. Inntaksregionen i Østre Agder deles i to:
 - a. Inntaksregion Østre Agder (Risør, Gjerstad, Åmli, Tvedestrand, Vegårshei kommuner, samt Eydehavn (4810) og Staubø (4920) i Arendal kommune). Nærskole er Østre Agder videregående skole.
 - b. Inntaksregion Arendal/Froland. Nærskoler er Arendal videregående skole og Sam Eyde videregående skole.
3. Som en konsekvens av opprettelsen av to inntaksregioner i øst, avvikles den særskilte 50-minuttsregelen for Østre Agder.
4. Elever fra Åmli, Vegårshei, gis nærskolepoeng til Sam Eyde og Arendal videregående skoler for utdanningsprogrammer som kun tilbys ved studiested Risør.
5. Elever fra Eydehavn og Staubø får også nærskolepoeng ved Østre Agder videregående skole for utdanningsprogram som tilbys ved studiested Tvedestrand.

Ungdommens fylkesutvalg 2026 har behandlet saken i møte 08.09.2026 sak 21/26

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Ungdommens fylkesutvalg 2026 - vedtak

1. Nærskolematrisen endres slik at elever fra kommunene Bykle og Valle innlemmes i inntaksregion Indre Agder. Dette innebærer at disse elevene får nærskolepoeng til studiestedene ved Setesdal videregående skole, samt Byremo og Vennesla videregående skoler
2. Inntaksregionen i Østre Agder deles i to:

- a. Inntaksregion Østre Agder (Risør, Gjerstad, Åmli, Tvedestrand, Vegårshei kommuner, samt Eydehavn (4810) og Staubø (4920) i Arendal kommune). Nærskole er Østre Agder videregående skole.
 - b. Inntaksregion Arendal/Froland. Nærskoler er Arendal videregående skole og Sam Eyde videregående skole.
 3. Som en konsekvens av opprettelsen av to inntaksregioner i øst, avvikles den særskilte 50-minuttsregelen for Østre Agder.
 4. Elever fra Åmli, Vegårshei, gis nærskolepoeng til Sam Eyde og Arendal videregående skoler for utdanningsprogrammer som kun tilbys ved studiested Risør.
 5. Elever fra Eydehavn og Staubø får også nærskolepoeng ved Østre Agder videregående skole for utdanningsprogram som tilbys ved studiested Tvedestrand.
-

Vedlegg

Høringsbrev - nærskolematrisen til videregående skole i Agder

Høringsnotat - nærskolematrisen til videregående skole i Agder

Forenklet oversikt over hørings svar

Høringssvar – privatperson

Høringssvar – Tvedestrand kommune

Høringssvar – Sam Eyde videregående skole

Høringssvar – Næringslivets hovedorganisasjon NHO

Høringssvar – Bygland kommune

Høringssvar – privatperson

Høringssvar – Vegårshei kommune

Høringssvar – Valle kommune

Høringssvar – Østre Agder videregående skole

Høringssvar – Risør kommune

Høringssvar – vedtak – Evje og Hornnes kommune (Ungdomsrådet i Evje og Hornnes kommune)

Høringssvar – Bykle kommune

Høringssvar – Østre Agder IPR (Interkommunalt politisk råd)

Høringssvar – Åmli kommune

Høringssvar – Ungdomsrådet i Evje og Hornnes kommune (lik 26/26934-22)

Høringssvar – Utdanningsforbundet Tvedestrand

Høringssvar – Utdanningsforbundet Risør

Høringssvar – Fagforbundet Østre Agder videregående skole

Høringssvar – Fagforbundet, Lektorlaget og Utdanningforbundet ved Setesdal videregående skole

Høringssvar - Utdanningsforbundet Østre Agder videregående skole
Høringssvar - Arendal kommune
Høringssvar – Setesdal videregående skole
Høringssvar – Agder kollektivtrafikk AS
Høringssvar - Elevrådet ved Setesdal videregående skole avdeling Hornnes
Høringssvar – privatperson
Høringssvar – privatperson
Høringssvar – privatperson
Høringssvar – privatperson
Høringssvar – vedtak – Tvedestrand kommune
Høringssvar – vedlegg – Næringslivets hovedorganisasjon
Høringssvar – saksfremlegg – Bygland kommune
Høringssvar – særutskrift – Vegårdshei kommune
Høringssvar – saksprotokoll – Valle kommune
Høringssvar – særutskrift – Risør kommune
Høringssvar – vedtak – Bykle kommune
Høringssvar – Østre Agder-samarbeidet
Høringssvar – vedlegg – Åmli kommune
Høringssvar – vedlegg – Utdanningsforbundet Tvedestrand
Høringssvar – vedlegg – Utdanningsforbundet Risør
Høringssvar – vedlegg – Arendal kommune
Høringssvar – notat Agder kollektivtrafikk AS

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren foreslår justeringer i nærskolematrisen for å sikre en mer forutsigbar elevfordeling og styrke distriktskolenes bærekraft. Høringsrunden viser et skille mellom ønsket om individuell valgfrihet og behovet for en forutsigbar skolestruktur som styrker distriktet. Mens berørte kommuner uttrykker bekymring for begrensninger i elevenes valgmuligheter, understreker videregående skoler, fagforeninger og ungdomsråd betydningen av å sikre robuste lokale fagmiljøer og støtter formålet med nærskolematrisen:

- Styrke elevenes mulighet til å få plass på en skole i nærheten og redusere reisevei
- Sikre skolene et forutsigbart og stabilt elevtallsgrunnlag

Saksopplysninger

Følgende vedtak ble fattet i hovedutvalget for utdanning og folkehelse 26.11.2025.

Punkt 4. Det vil komme en egen sak angående nærskolematrisen i 2026. Saken vil minimum dekke forslag om endringer i Setesdalsregionen

Punkt 5: Ordningen med utvidet inntaksregion i Østre Agder og maksimal reisevei på 50 minutter internt i regionen opprettholdes, men evalueres og sendes på høring høsten 2026.

Nærskolematrisen avgjør hvilke elever som får nærskolepoeng til hvilke skoler ved innsøking til første året på videregående skole, Vg1.

Det er viktig å presisere at Agder har en inntaksmodell som kombinerer karakterpoeng og nærskolepoeng. Dette innebærer at det fortsatt er fritt å søke til alle skoler i fylket, men at nærskolepoengene gir en prioritet til elever i skolens egen inntaksregion. Videre er systemet slik at dersom en elev søker på et utdanningsprogram som ikke finnes i egen inntaksregion, får eleven nærskolepoeng til skolene i fylket som tilbyr dette utdanningsprogram. Det er derfor ikke slik at elever skal gå på sin nærmeste skole.

Fylkesadministrasjonene sendte medio april 2026 to spørsmål på høring. Det omhandlet hvilke videregående skoler elevene fra Bykle og Valle kommuner skulle få nærskolepoeng til, og hvorvidt den nyere etablerte inntaksregionen for hele østre del av Agder skulle tilbakeføres til to inntaksregioner.

[Høring: Nærskolematrise for offentlige videregående skoler i Agder - Agder fylkeskommune](#)

Det kom inn totalt 27 høringssvar.

Elever fra Bykle og Valle har i flere år hatt en unik ordning med nærskolepoeng til samtlige skoler i Agder. Forslaget er å sidestille disse elevene med resten av fylkets ungdom ved å knytte deres nærskolerettigheter til inntaksregion Indre Agder.

Dagens felles inntaksregion i Østre Agder ble etablert i 2024. Erfaringene viser en skjev elevstrøm der 19% av årskullet fra øst søker seg til Arendal, mens kun 2% går motsatt vei. Dette medvirker til en kapasitetsutfordring i Arendal og ledige plasser på Østre Agder videregående skole.

Endringene som nå foreslås, berører i antall ikke en stor andel av den totale elevmassen i Agder. Det er imidlertid et poeng at eksempelvis 10 elever kan utgjøre en forskjell for om en hel klasse, en linje eller spesifikke programfag kan opprettholdes lokalt.

Vurderinger

Indre Agder (Bykle og Valle)

Høringssvarene gir overveiende støtte til forslaget.

Setesdal videregående skole argumenterer med at ungdom som flytter ut av regionen for videregående skolegang, særlig fra de minst sentrale kommunene, i liten grad vender tilbake som voksne. Ved å innlemme disse kommunene i Indre Agder, sikres et mer stabilt elevgrunnlag som er nødvendig for å opprettholde et bredt og variert tilbud av både yrkesfag og studiespesialiserende fag i regionen. Elevrådet ved avdeling Hornnes påpeker også det solidariske aspektet, at en mer lokal elevfordeling reduserer presset på byskolene, slik at byens egne elever i større grad får plass på sine nærskoler.

Motsatt argumenterer primært Bykle og Valle kommuner for å sikre elevenes frihet til å velge utdanning basert på egne ønsker og sosiale behov.

Østre Agder (Delt region)

Høringssvarene gir overveiende støtte til forslaget.

I Østre Agder fører dagens modell til en skjev elevstrøm mot Arendal. Arendal og Risør kommune, sammen med Østre Agder videregående skole og Sam Eyde videregående skole, støtter en todeling for å sikre bedre kapasitetsutnyttelse og forutsigbarhet. Avviklingen av 50-minuttsregelen er en naturlig konsekvens av dette, da regelen har vist seg administrativt krevende og uforutsigbar for enkeltelever.

Motsatt er det motstand fra Tvedestrand, Vegårshei og Åmli kommuner, som frykter at de sine elever mister valgmulighet.

Regionplan Agder 2030

Forslaget er forankret i planens premiss om at ta hele Agder i bruk.

Miljømessig bærekraft: Formålet med nærskolematrisen er å styrke elevenes mulighet til å få plass på en skole i nærheten og redusere reisevei.

Økonomisk bærekraft: Ved å beholde elevene i egen region legges det til rette for å utnytte potensialet i egen befolkning og for et tettere samspill mellom skole og lokalt næringsliv, noe som er avgjørende for regionens fremtidige verdiskaping.

Sosial bærekraft: Regionplanen vektlegger at barn og unge skal ha like muligheter til å leve gode liv. Ved å sikre robuste lokale skolemiljøer i distriktene, motvirker man en utvikling der bosted avgrenser ungdommens sosiale og faglige utgangspunkt.

Økonomiske konsekvenser

For distriktskolene betyr hver elev økte ressurser som direkte kan brukes til å styrke det faglige tilbudet.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren vurderer at de foreslåtte endringene i nærskolematrisen forbedrer likebehandling av alle elever i Agder. Ved å harmonisere inntaksreglene fjernes særordning og styrker formålet med nærskolematrisen.

Endringene er et grep for å styrke robuste og gode skolemiljøer i hele fylket. For Indre Agder er målet å motvirke tidlige utflytting av regionen, noe som er en faktor i forhold til fremtidig bosetting og kompetansetilgang i distriktene.

I østre delen av Agder vil en mer balansert elevfordeling bidra til å sikre at man kan opprettholde et desentralisert utdanningstilbud nær elevenes hjemsted, samtidig som man reduserer behovet for unødvendig lang reisevei.

Kristiansand, 25.08.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør

22/26 Etablering av STI Spartacus Folkehøyskole i Vennesla

Arkivsak-dok.	26/42761-5
Saksbehandler	Daniel Haraldsson Nilsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens fylkesutvalg 2026	08.09.2026	
2 Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	16.09.2026	22/26
3 Fylkestinget	20.10.2026	

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Agder fylkeskommune støtter etableringen av STI Spartacus Folkehøyskole i Vennesla og Vennesla kommunes positive vurdering av etableringen.

Det forutsettes at tilbudet er rettet mot unge voksne over 18 år, og at nødvendige krav og godkjenninger fra Utdanningsdirektoratet og øvrige relevante myndigheter er oppfylt før skolen starter sin virksomhet.

Støtten innebærer ingen økonomiske forpliktelser for Agder fylkeskommune.

Vedlegg

Svar - Folkehøgskoler - søknad om opprettelse av ny folkehøgskole

Sammendrag

STI Spartacus Folkehøyskole har søkt Utdanningsdirektoratet om godkjenning av en ny folkehøgskole i Vennesla. Skolen planlegges etablert i Hunsfos-området med internat på Moseidmoen og undervisningslokaler på Hunsøya. Det planlegges for om lag 80–90 elever.

Etter folkehøgskoleloven må både vertskommunen og vertsfylket støtte søknaden før en privat folkehøgskole kan godkjennes. Vennesla kommune har behandlet saken og stiller seg positiv til etableringen, under forutsetning av at tilbudet er rettet mot ungdom over 18 år og at nødvendige godkjenninger foreligger.

En ny folkehøgskole kan gi flere unge voksne tilgang til en alternativ læringsarena med vekt på fellesskap, mestring og personlig utvikling. Tilbudet kan være særlig relevant for unge som trenger en annen arena før videre utdanning eller overgang til arbeidslivet. Dette er en ungdomsgruppe fylkeskommunen er opptatt av, blant annet i arbeidet med levekår, inkludering og flere i arbeid.

Søker har ikke bedt Agder fylkeskommune om økonomisk støtte, garantier eller andre økonomiske forpliktelser. En positiv uttalelse innebærer ikke noe økonomisk ansvar for fylkeskommunen.

Saksopplysninger

STI Spartacus Akademiet har søkt Utdanningsdirektoratet om etablering av en folkehøgskole i Vennesla. Som en del av søknadsbehandlingen skal søker legge fram støtteerklæringer fra vertskommunen og vertsfylket.

Skolen planlegges etablert med om lag 80–90 elever. Foreløpig planlagte linjer omfatter kampsport, e-sport og gaming, friluftsliv, sjakk, kunstig intelligens og framtidskompetanse, mat og ernæring samt digitalisering og arrangement.

Vennesla kommune stiller seg positiv til etableringen. Kommunens støtte er gitt under forutsetning av at tilbudet gjelder unge voksne over 18 år, og at alle nødvendige krav og godkjenninger er oppfylt før etablering og oppstart.

Det er Kunnskapsdepartementet som godkjenner nye folkehøgskoler. Utdanningsdirektoratet behandler søknaden og vurderer blant annet skolens pedagogiske profil, elevgrunnlag, økonomiske og organisatoriske forutsetninger, lokalisering, internat og undervisningslokaler. Etablering forutsetter også at det bevilges statlige midler til driftstilskudd.

Vurderinger

Folkehøgskolene er et supplement til det formelle utdanningssystemet og kan gi unge voksne en arena for læring, fellesskap, mestring og personlig utvikling. For

enkelte kan et år på folkehøgskole bidra til økt motivasjon, sosial deltakelse og en bedre overgang til videre utdanning eller arbeid.

Agder har levekårsutfordringer og en relativt høy andel unge som står utenfor utdanning og arbeid. Selv om den planlagte folkehøgskolen ikke er et målrettet arbeids- eller kvalifiseringstiltak, kan et mangfoldig folkehøgskoletilbud være særlig relevant for unge som trenger en alternativ læringsarena eller et mellomår med struktur og fellesskap. Etableringen kan dermed støtte opp under fylkeskommunens mål om inkludering, bedre levekår og at flere unge skal gjennomføre utdanning og delta i arbeidslivet.

Fylkeskommunedirektøren legger også vekt på å støtte Vennesla kommunes positive vurdering og ønsket om å etablere folkehøgskolen i kommunen.

Fylkeskommunens uttalelse gjelder den prinsipielle støtten til etableringen. Det er statlige myndigheter som skal vurdere om skolen oppfyller kravene i folkehøgskoleloven og forskriften, og om det er grunnlag for godkjenning og statlig driftstilskudd.

På denne bakgrunnen anbefaler fylkeskommunedirektøren at Agder fylkeskommune støtter etableringen.

Økonomiske konsekvenser

Søker har ikke bedt Agder fylkeskommune om økonomisk tilskudd, garanti eller andre økonomiske bidrag.

En positiv støtteerklæring innebærer ingen økonomiske forpliktelser for Agder fylkeskommune. Eventuelle framtidige søknader om økonomisk støtte må behandles som egne saker.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren vurderer at etableringen av STI Spartacus Folkehøyskole kan gi et positivt tilskudd til utdannings- og aktivitetstilbudet for unge voksne i Agder. Tilbudet kan ha særlig betydning for unge som har behov for en alternativ arena for mestring, tilhørighet og overgang til videre utdanning eller arbeid.

Kristiansand, 31.08.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør

23/26 Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026-2030

Arkivsak-dok.	26/46250-1
Saksbehandler	Lene Ragnhild Kyllisdal

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Ungdommens fylkesutvalg 2026	08.09.2026	19/26
2 Yrkesopplæringsnemnda	08.09.2026	12/26
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder	09.09.2026	14/26
4 Råd for likestilling, inkludering og mangfold i Agder	10.09.2026	15/26
5 Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	16.09.2026	23/26

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Plan for opplæring i kriminalomsorgen vedtas for perioden 2026–2030.

Ungdommens fylkesutvalg 2026 har behandlet saken i møte 08.09.2026 sak 19/26

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Ungdommens fylkesutvalg 2026 - vedtak

Plan for opplæring i kriminalomsorgen vedtas for perioden 2026–2030.

Yrkesopplæringsnemnda har behandlet saken i møte 08.09.2026 sak 12/26

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Yrkesopplæringsnemnda - vedtak

Plan for opplæring i kriminalomsorgen vedtas for perioden 2026–2030.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder har behandlet saken i møte 09.09.2026 sak 14/26

Møtebehandling

Representanten Freddy de Ruiten fremmet følgende tilleggsforslag:

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse i Agder, ber om at det i større grad tas hensyn til og høyde for den høye forekomsten (og mørketall) av ulike diagnoser og lettere psykisk utviklingshemmede blant straffedømte, og at dette blir tydeliggjort og hensyntatt i denne planen.

Dette må medføre ekstra tiltak knyttet til tilrettelagt opplæring i regi av kriminalomsorgen.

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Representanten Freddy de Ruiters forslag ble enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder - vedtak

Plan for opplæring i kriminalomsorgen vedtas for perioden 2026–2030.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse i Agder, ber om at det i større grad tas hensyn til og høyde for den høye forekomsten (og mørketall) av ulike diagnoser og lettere psykisk utviklingshemmede blant straffedømte, og at dette blir tydeliggjort og hensyntatt i denne planen.

Dette må medføre ekstra tiltak knyttet til tilrettelagt opplæring i regi av kriminalomsorgen.

Vedlegg

1. Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026-2030
2. Regional samarbeidsavtale, Kriminalomsorgen Sørvest og Agder fk
3. Samarbeidsavtale, Agder fengsel-skoler
4. Lokalt tillegg, Froland

- 5. Lokalt tillegg, Mandal
- 6. Lokalt tillegg, Ungdomsenheten

Sammendrag

Agder fylkeskommune har ansvar for opplæringen som blir gitt i fengslene i Agder, og er pålagt å ha en plan for opplæringen. Opplæringen organiseres i samarbeid med Kriminalomsorgen og andre samarbeidspartnere, som for eksempel kommuner, Nav og frivillighet. Planen viser målsetting, satsinger og konkrete tiltak i planperioden. Mandal vgs, Sam Eyde vgs og Setesdal vgs har ansvar for opplæringen som blir gitt i fengslene. I tillegg har Mandal vgs en oppfølgingsbase, som hjelper ved overgang til utdanning utenfor fengsel etter soning.

Fylkeskommunedirektørens foreslår at *plan for opplæring i kriminalomsorgen* vedtas for perioden 2026–2030.

Saksopplysninger

Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026–2030, vedlegg 1, er revidert vinteren 2026, med utgangspunkt i tidligere plan, vedtatt i HUK 22.03.2022, sak 5/22. Skolene som driver opplæring, kriminalomsorgen, representanter fra råd i Agder fylkeskommune, Agder Friomsorgskontor, fagforeningsrepresentanter m.fl., har vært involvert i prosessen fram mot planen som nå foreslås vedtatt.

Hovedmålsetting og delmål fra tidligere plan er videreført, med noen endringer og tillegg. Planen er overordnet og setter retning for videre arbeid i planperioden. Det vurderes å igangsette et arbeid med å sette indikatorer på måloppnåelse gjennom perioden. Opplæringsloven fra 2024 gir utvidede rettigheter til opplæring, som er hensyntatt i den grad det er mulig innenfor sikkerhetsrammene i fengslene.

Utvalgte kommentarer til mål og tiltak i ny plan, vekt på endringer fra siste plan

4.1 Mål med opplæringen

Administrativt arbeid knyttet til dokumentasjon, tilrettelegging for fleksible opplæringsløp, karrierelæring og oppfølging gjennom perioden er styrket.

4.2 Samarbeid og brukervedvirkning

Samarbeid på ulike nivåer skal styrkes og videreutvikles. Brukervedvirkning skal etableres og utvikles.

4.3 Karrierelæring

Styrket samarbeid med Karriere Agder og særlig fokus på unge lovbyggere under 25 år, med tanke på karrierelæring, motivasjon, livsmestring og rekruttering til skole, [ref. Meld. St. 31 \(2024-2025\)](#)

4.4 Fag- og yrkesopplæring

Innsatte har mulighet for å ta hele fagbrev inne i fengslene. Det avlegges årlig flere fagprøver. Modulbasert opplæring har gitt nye muligheter, gjennomførte moduler kan dokumenteres og bygges videre på senere. Fag- og yrkesopplæring er et satsingsområde.

4.5 Digital kompetanse

Digital kompetanse er en grunnleggende ferdighet i videregående opplæring, og

nødvendig for deltakelse i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Av hensyn til sikkerhet, kontroll og personvern er tilgangen til internett og digitale løsninger begrenset i fengslene. Dette gjør slik opplæring særlig viktig, også for å forebygge digitalt utenforskap ved løslatelse.

Særlige satsingsområder

5.1 Ungdomsenheten på Evje

Det finnes tre spesialiserte [ungdomsenheter](#) for innsatte mellom 15 og 18 år i Norge; Bjørgvin, Romerike (Eidsberg) og Agder fengsel Evje. Ungdomsenheten på Evje ble opprettet april 2025 og er planlagt for elleve soningsplasser. Mindreårige innsatte er en sårbar gruppe som har særlige behov, og disse ivaretas blant annet av tverretattlig team som Setesdal vgs deltar i. Skolen beskriver tilbudet og satsingsområdene i planen.

5.2 Oppfølgingsbasen

[Oppfølgingsbaser](#) er et tilbud for domfelte og løslatte der målet er å tette glippsonen mellom fengsel og samfunn, og hjelpe innsatte med å fullføre utdanning. Det er 14 oppfølgingsbaser i Norge. Oppfølgingsbasen i Agder er lokalisert i Kristiansand. Det er mange som løslates fra fengsel i Agder og trenger bistand fra Oppfølgingsbasen. Permanente lokaler og lærerressurser, samarbeid med Karriere Agder og kompetanseskolene om sammenhengende opplæringsløp ved løslatelse og inntak til videregående opplæring, skal styrkes i planperioden.

Vurderinger

Opplæring og kompetanseheving er sentralt i rehabiliteringsprosessen, der målet er å forebygge tilbakefall og legge til rette for videre opplæring, utdanning og arbeid. Dette er viktig for den enkelte, og er en del av levekårssatsingen i Agder fylkeskommune.

For å lykkes, er samarbeid mellom mange forvaltningsnivåer og frivillighet sentralt. I planen er det vist til samarbeidsavtalene som er inngått mellom Kriminalomsorgen Region Sørvest og Agder fylkeskommune, Agder fengsel og skolene, samt lokale tillegg for den enkelte enhet (vedlegg 2–6). Plan for opplæring i kriminalomsorgen må sees i sammenheng med samarbeidsavtalene. Lokale samarbeidsavtaler revideres årlig og er basert på Rundskriv om forvaltningssamarbeid, [G-nr 02/2024](#).

Regionplan Agder 2030

Regionplan Agder 2030 beskriver et utfordringsbilde der blant annet sosiale og økonomiske ulikheter øker mer i Agder enn for landsgjennomsnittet. Det vises til behov for systematisk arbeid med langsiktig og helhetlig innsats for å unngå at stadig flere står utenfor samfunnet.

Utdanning og mulighet for jobb, er et av de tiltakene med best dokumentert effekt innen kriminalomsorgen. Kunnskap og ferdigheter som tilegnes i opplæringen bidrar til sosial mestring og selvhjelpenhet, slik at den enkelte kan utnytte sine evner og bidra i samfunnet. Å lykkes med rehabilitering forebygger utenforskap, og er av stor

betydning ikke bare for den enkelte, men også familiene til de som begår kriminalitet (f.eks. barn) og de som er utsatte for kriminalitet

Ungdomskriminalitet er utfordrende, både nasjonalt og i Agder. Daglig ser vi oppslag i media som beskriver et komplekst bilde. Plan for opplæring i kriminalomsorgen har rehabilitering av unge som særskilt satsing både i høysikkerhetsfengsler (4.3) og i organisering av Ungdomsenheten (5.1).

Plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026–2030 er et virkemiddel, planverk, som støtter flere av de overordnede målene i Regionplan Agder 2030.

Økonomiske konsekvenser

Midler til opplæring i kriminalomsorgen bevilges årlig fra statsbudsjettet. Tiltakene i planen jobbes med innenfor tildelt ramme.

Overgang fra soning til videregående opplæring utenfor fengsel – glippsonen – er sårbar. Oppfølgingsbasen i Agder har fått redusert nasjonalt tilskudd inneværende år, samtidig som antall henvendelser øker. Dersom det er aktuelt å søke om tilskudd fra Agder fylkeskommune, vil dette komme som en egen sak.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at *plan for opplæring i kriminalomsorgen 2026–2030* vedtas.

Kristiansand, 10.08.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør

24/26 Anonym vurdering

Arkivsak-dok.	24/13756-21
Saksbehandler	Linda Jacobsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	16.09.2026	24/26

Forslag til vedtak

Hovedutvalget bes ta stilling til ett av følgende alternative forslag:

Alternativ 1 – forsøket igangsettes med finansiering

1. Hovedutvalg for utdanning og folkehelse opprettholder forsøket med anonym retting av store prøver og heldagsprøver ved alle fylkeskommunale videregående skoler.
2. Det avsettes 1,3–1,5 mill. kroner årlig i tre år, samlet 3,9–4,5 mill. kroner, til gjennomføring av forsøket. Finansieringen innarbeides i økonomiplan og årsbudsjett.

Alternativ 2 – forsøket igangsettes ikke

1. Hovedutvalg for utdanning og folkehelse tar fylkeskommunedirektørens oppfølging av vedtaket og de utarbeidede veilederne til orientering.
2. På bakgrunn av at et systematisk forsøk for alle elever ikke kan gjennomføres innenfor eksisterende økonomiske rammer, avsluttes forsøket med anonym retting av store prøver og heldagsprøver.

Vedlegg

Veileder anonym retting i Agderskolen
Veileder for håndtering av tvil

Sammendrag

Hovedutvalget vedtok å styrke det pedagogiske utviklingsarbeidet knyttet til prosessorientert vurderingspraksis og elevmedvirkning, utarbeide en veileder for håndtering av tvil eller uenighet om karakter og innføre et treårig forsøk med anonym retting av store prøver og heldagsprøver ved alle skoler. Vedtaket la til grunn at forsøket skulle gjennomføres uten ekstra midler.

Fylkeskommunedirektøren har, i samarbeid med lærerorganisasjonene og lærerrepresentant fra skolene, ferdigstilt en veileder for håndtering av tvil eller uenighet om karakter. Det er også utarbeidet en veileder for forsøket med anonym retting. Arbeidet med denne veilederen har konkretisert hvordan forsøket kan gjennomføres faglig forsvarlig og omfatte alle elever i løpet av forsøksperioden. Samtidig har arbeidet avdekket et ressursbehov som gjør at veilederen ikke kan ferdigstilles som en gjennomførbar ordning innenfor forutsetningen om at det ikke skal settes av ekstra midler.

Veilederen legger til grunn at anonym retting gjelder førstegjennomgangen av besvarelsen, mens elevens faglærer fortsatt skal gi læringsfremmende oppfølging og se arbeidet i sammenheng med det øvrige vurderingsgrunnlaget. Denne arbeidsdelingen, sammen med planlegging, koordinering og evaluering, medfører merarbeid. Et nøkternt kostnadsanslag for rettearbeidet er 1,3–1,5 mill. kroner årlig. Over tre år utgjør dette 3,9–4,5 mill. kroner. Kostnader til sentral administrasjon og evaluering er ikke inkludert.

Saken legges derfor fram for å avklare om forsøket skal videreføres med finansiering, eller om forsøket skal avsluttes mens det øvrige pedagogiske utviklingsarbeidet videreføres innenfor ordinære rammer.

Bakgrunn for saken

Hovedutvalg for utdanning og folkehelse fattet følgende vedtak:

Agder fylkeskommune satser på å styrke det pedagogiske utviklingsarbeidet knyttet til prosessorientert vurderingspraksis og elevmedvirkning. Administrasjonen utarbeider sammen med lærerorganisasjonene en veileder for håndtering av tvil eller uenighet om karakter ved store prøver og heldagsprøver.

Det innføres forsøk på anonym retting av store prøver og heldagsprøver i Agder fylkeskommune. Forsøket gjelder alle skoler. Skolene velger selv ut hvilke fag og hvilke typer vurderingssituasjoner som egner seg til forsøket. Det settes ikke av ekstra midler til forsøket, men det forventes at man bruker digital anonymisering og intern bytting av rettebunker som allerede foregår, med en mer systematisk struktur som sikrer dette for alle elever. Under forsøket er det naturlig å se til Oslo kommune, som utvider sitt prøveprosjekt med anonym retting etter gode resultater. Forsøket evalueres etter tre år med innspill fra elever, lærere og effekt.

Administrasjonen har fulgt opp vedtaket i dialog med lærerorganisasjonene. Arbeidet har hatt to hovedspor

- ferdigstilling av en veileder som gir skolene en felles og praktisk ramme for håndtering av tvil eller uenighet om karakter jhkl
- ferdigstilling av en veileder og vurdering av hvordan et systematisk treårig forsøk med anonym retting kan organiseres ved alle skoler innenfor rammene av vedtaket

Veilederen om tvil eller uenighet om karakter kan tas i bruk innenfor ordinære rammer. Den legger til rette for faglig kvalitet, elevmedvirkning og kollegial drøfting, samtidig som lærerens profesjonelle skjønn fortsatt er grunnlaget for vurderingen. Veilederen bygger på eksisterende samarbeidsformer, og prioriterer tvilstilfeller framfor en generell ordning med ny vurdering.

Veileder for anonym retting er utformet slik at den gir skolene konkrete forslag til hvordan anonym retting kan gjennomføres i praksis, samtidig som rettingen/vurderingen er læringsfremmende og i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Veileder bygger på digital anonymisering og et begrenset antall store vurderingssituasjoner. Alle elever skal likevel få minst én anonym vurderingssituasjon i løpet av den treårige forsøksperioden. Veilederen presiserer at anonym retting bare gjelder førstegjennomgangen av besvarelsen. Etter at anonymiteten er opphevet, skal faglærer gi resultatet tilbake til eleven, ivareta den læringsfremmende oppfølgingen og se besvarelsen i sammenheng med et bredere vurderingsgrunnlag. Dette innebærer en annen og mer omfattende arbeidsprosess enn enkeltstående bruk av digital anonymisering eller intern bytting av rettebunker.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget til veileder viser at merarbeid som følger av forsøket, må drøftes og kompenseres på skolenivå. Fylkeskommunedirektøren har derfor, etter dialog med lærerorganisasjonene, beregnet et minimumsanslag for den ekstra ressursbruken. Beregningen tar utgangspunkt at lærer kompenseres en halv time arbeidstid per anonym vurdering. Utgangspunktet for denne kompensasjonen er satser som benyttes ved sensur for Utdanningsdirektoratet. Avlønning er i henhold til gjeldende tariffavtale. Beregningen er avgrenset til ressursbehovet som følger av selve rettearbeidet. Ressurser til planlegging, lokal organisering, sentral administrasjon og evaluering inngår ikke i anslaget.

Kostnadselement	Årlig	Tre år
Minimumsanslag for ekstra rettearbeid (4300 elever per år)	1,3–1,5 mill. kr	3,9–4,5 mill. kr
Sentral administrasjon og evaluering	Ikke beregnet	Ikke beregnet

Usikkerhet i anslaget: Den faktiske kostnaden vil avhenge av hvilke fag og vurderingssituasjoner skolene velger, omfanget ved den enkelte skole, hvordan arbeidet organiseres og grad av overtidstillegg. Anslaget må derfor forstås som et intervall og ikke som en eksakt kostnadsramme.

Vurdering

Veilederen for håndtering av tvil eller uenighet om karakter gir et godt grunnlag for videre arbeid med rettferdig vurdering, elevmedvirkning og profesjonsfaglig samarbeid og kan tas i bruk innenfor ordinære utviklingsprosesser.

For forsøket med anonym retting er forutsetningene annerledes. Veilederen avgrenser ordningen til store vurderingssituasjoner og et begrenset antall fag og prøver. Samtidig skal alle elever omfattes i løpet av forsøksperioden, og faglærer skal ivareta den videre læringsfremmende oppfølgingen. Selv med en nøktern modell oppstår det derfor merarbeid. Fylkeskommunedirektøren vurderer at veilederen ikke kan ferdigstilles som en forpliktende og praktisk gjennomførbar ordning, og at forsøket ikke bør iverksettes, før finansieringen er avklart.

Det er hovedutvalgets opprinnelige vedtak som både fastsetter forsøket og forutsetter at det ikke settes av ekstra midler. Når disse to forutsetningene ikke lar seg forene i praktisk gjennomføring, er det riktig å legge spørsmålet tilbake til politisk nivå for en prioritering.

Alternativ 1: Videreføre forsøket med finansiering

Dette alternativet igangsetter et treårig, systematisk forsøk ved alle skoler ved at det legges inn 1,3–1,5 mill. kroner årlig i kommende treårs periode

Alternativ 2: Ikke igangsette forsøket

Dette alternativet innebærer at den delen av det opprinnelige vedtaket som gjelder forsøket ikke starter opp.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren har fulgt opp den politiske bestillingen og har, sammen med lærerorganisasjonene og faglærer, utarbeidet de etterspurte veilederne og undersøkt hvordan forsøket kan gjennomføres. Arbeidet viser at et systematisk forsøk som sikrer ordningen for alle elever i de valgte vurderingssituasjonene, ikke kan gjennomføres kostnadsfritt.

Hovedutvalget inviteres derfor til å avklare om forsøket skal prioriteres med finansiering i tre år, eller om forsøket skal avsluttes og det øvrige pedagogiske utviklingsarbeidet videreføres innenfor ordinære rammer.

Kristiansand, 31.08.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør

25/26 Prioritering av tilskudd til lærebedrifter i tråd med rettigheter i opplæringsloven

Arkivsak-dok.	26/44689-1
Saksbehandler	Trond Reinhardtzen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Yrkesopplæringsnemnda	08.09.2026	13/26
2 Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	16.09.2026	25/26

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Agder fylkeskommune prioriterer tilskudd til bedrifter som tegner kontrakter om opplæring i bedrift i henhold til de rettighetene til videregående opplæring som følger av opplæringsloven, samt sentralt gitte rutiner og satser for tilskudd som publiseres av Utdanningsdirektoratet.

Yrkesopplæringsnemnda har behandlet saken i møte 08.09.2026 sak 13/26

Møtebehandling

Forslag fra representanten A. K. Simonsen (NHO):

Yrkesopplæringsnemnda støtter ikke fylkesdirektørens forslag i saken om å prioritere tilskudd til lærebedrifter ut fra hvilke rettigheter lærlingen har etter opplæringsloven. Yrkesopplæringsnemnda mener at tilskudd til lærebedrifter bør tildeles uavhengig av antall sluttkompetanser den enkelte arbeidstaker har.

Yrkesopplæringsnemnda mener at prosessen knyttet den prinsipielle beslutningen om bortfall av tilskudd til lærebedrifter i tråd med rettigheter i opplæringsloven burde og skulle vært behandlet som sak i Yrkesopplæringsnemnda før iverksettelse av ny praksis fra januar 2026.

Yrkesopplæringsnemnda mener at tilskuddet til lærebedrifter utover to sluttkompetanser bør innføres igjen fra 1. januar 2027.

Arbeidsutvalget i Yrkesopplæringsnemnda får mandat til å ta saken videre til Hovedutvalget for utdanning og folkehelse.

Votering

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble satt opp mot forslag fra NHO: Forslag fra NHO ble enstemmig vedtatt, fylkeskommunedirektørens forslag falt.

Yrkesopplæringsnemnda - vedtak

Yrkesopplæringsnemnda støtter ikke fylkesdirektørens forslag i saken om å prioritere tilskudd til lærebedrifter ut fra hvilke rettigheter lærlingen har etter opplæringsloven.

Yrkesopplæringsnemnda mener at tilskudd til lærebedrifter bør tildeles uavhengig av antall sluttkompetanser den enkelte arbeidstaker har.

Yrkesopplæringsnemnda mener at prosessen knyttet den prinsipielle beslutningen om bortfall av tilskudd til lærebedrifter i tråd med rettigheter i opplæringsloven burde og skulle vært behandlet som sak i Yrkesopplæringsnemnda før iverksettelse av ny praksis fra januar 2026.

Yrkesopplæringsnemnda mener at tilskuddet til lærebedrifter utover to sluttkompetanser bør innføres igjen fra 1. januar 2027.

Arbeidsutvalget i Yrkesopplæringsnemnda får mandat til å ta saken videre til Hovedutvalget for utdanning og folkehelse.

Vedlegg/lenker

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/retningslinjer-tilskudd-larebedrifter/>

<https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/tilskuddssatser/2026/satser-tilskudd-larebedrifter/>

Sammendrag

I forbindelse med reduserte rammer og budsjettarbeid høsten 2025, endret fylkeskommunen fra 01.01.2026 sin praksis, slik at det som hovedregel ikke lenger inngås lærekontrakter med tilskudd for kandidater som allerede har fått innfridd sin rett til videregående opplæring, inkludert retten til rekvalifisering.

Yrkesopplæringsnemnda har bedt om at det skrives en sak som redegjør for bakgrunn, lovgrunnlag, økonomiske konsekvenser, tidligere praksis, praksis i andre fylker og konsekvenser for rekruttering av fagarbeidere.

Saksopplysninger

Med ny opplæringslov av 1. august 2024 fikk innbyggerne utvidede rettigheter til å fullførevideregående opplæring. Dette gjelder bla. utvidede rettigheter til omvalg, utvidet tid til å fullføre med ungdomsrett, rett til yrkesfaglig rekvalifisering, rett til mer opplæring, m.m.

Samlet utgjør disse regelendringene en stor utfordring både organisatorisk og økonomisk for fylkeskommunen.

Den 11. desember 2024 vedtok fylkestinget rammer for en omfattende omstilling og effektivisering av fylkeskommunen. Etter omstillinger gjennom 2025 var det i arbeidet med økonomiplanen for 2026 viktig å bidra med innsparingstiltak.

Et av disse tiltakene ble å ikke tilby opplæring i bedrift til kandidater som etter loven hadde fått innfridd sin rett til videregående opplæring og som fylkeskommunen etter sentrale retningslinjer ikke har finansieringsansvar for.

I fullføringsreformen har innbyggerne rett til to sluttkompetanser, der en eller to av disse er et yrkesfag: «§ 18-4 Dei som har oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse, har rett til vidaregåande opplæring fram til éin ny sluttkompetanse innanfor eit yrkesfagleg utdanningsprogram.»

Dette er ikke til hinder for at kandidater som ønsker det, kan få dokumentert sin kompetanse, ved å ta fagbrev nr. 2, 3, 4 eller flere gjennom praksiskandidatordningen.

Det er også etablert en praksis der det etter skjønn kan gjøres unntak for kandidater som av ulike grunner er utenfor arbeidslivet, eller ikke kan fortsette i sin jobb og trenger hjelp til å komme seg inn igjen på arbeidsmarkedet.

10 av 15 fylker har gjennom en kartlegging på e-post meldt tilbake om en lignende praktisering av regelverket.

Vurderinger

Fylkeskommunen har muligheter til å bevilge tilskudd ut over de rettigheter og plikter som følger av sentrale bestemmelser. Agder fylkeskommune gjør dette knyttet til avviksfagene som etter sentrale føringer kun har verdiskapningsdel i læretiden, ikke opplæringsdel.

Det samme gjelder tiltaksmidler som går til å støtte bedrifter som tar inn lærlinger/ lære kandidater med særskilte behov og stimuleringsmidler som støtter bedrifter til å fullføre kandidater som av ulike grunner har vanskelig for å få eller beholde lære plasser. Disse ordningene treffer ungdom under 25 år som i hovedsak ikke har fullført videregående opplæring.

Når rammene reduseres, må fylkeskommunen gjøre prioriteringer som først og fremst sikrer at de som har rett til videregående opplæring får fullført.

Konsekvenser for rekruttering av fagarbeidere

Med den store andelen som velger yrkesfag, rekvalifiseringsretten, praksiskandidatordningen og de unntakene som er beskrevet over, vurderer fylkeskommunen at endringene ikke vil få store konsekvenser for rekrutteringen av fagarbeidere på Agder.

Dersom det prioriteres mer midler til fagopplæringsfeltet, slik at bedriftene selv kan velge når de ønsker nye kvalifikasjoner på allerede ansatte medarbeidere med flere sluttkompetanser, eller ønsker å rekruttere inn nye ansatte som allerede har flere sluttkompetanser via lærlingordningen, så vil dette kunne bidra positivt både for næringene, rekruttering til prøvenemnder og nye instruktører/faglige ledere.

Regionplan Agder 2030

Ved å prioritere ned tilskudd til bedrifter som ønsker å tegne kontrakt om opplæring av voksne kandidater med 2 sluttkompetanser fra før, kan vi opprettholde mer støtte til å fullføre unge under 25 år som står i fare for ikke å fullføre videregående opplæring. Dette er svært viktig for kvalifisering til arbeidsliv og livet etter skolen.

Økonomiske konsekvenser

Agder har de siste årene ligget på ca. 30 løpende kontrakter tegnet med kandidater som har 2 eller flere sluttkompetanser på videregående nivå fra før inngåelse av ny kontrakt (gjelder ca. 15-17 nye kontrakter pr. år).

Behandlingen av søknader om unntak fra hovedregelen vil kreve noe mer administrasjon på avdeling for opplæring i bedrift, men vil kunne spare tilsvarende administrasjon koblet til kontrakter, oppmeldinger og prøver.

Konklusjon

Innsparingstiltaket vurderes til å ha små praktiske konsekvenser for innbyggernes muligheter til å kvalifisere seg for arbeidsmarkedet, men bidrar til å svare på kravet om mer rasjonell drift av forvaltningsområdet i henhold til lokale og sentrale prioriteringer.

Kristiansand, 30.06.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør

Orienteringssaker

8/26 Løypemelding- Pilotforsøk for alternative løsninger for avlønning av prøvenemnder

Arkivsak-dok.	26/26921-5
Saksbehandler	Aina Kalsnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Yrkesopplæringsnemnda	08.09.2026	8/26
2 Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	16.09.2026	8/26

Følgende tas til orientering:

Y-nemnda og HUF vedtok enstemmig i mars og april 2026 å gjennomføre pilotforsøk for avlønning av prøvenemndsarbeid, sak 26/26921-1. Syv fag har meldt sin interesse for å bli med i arbeidet om et pilotforsøk med fastpris. Fagene er: Anleggsrørleggerfaget, tømrerfaget, salgsfaget, anleggsmaskinførerfaget, service- og administrasjonsfaget, energimontørfaget og industrimontørfaget. Disse nemndene har et omfang av prøver som i 2025 varierte mellom 7 og 192. Den største nemnda har 25 medlemmer og den minste har 3 medlemmer.

Vi har avholdt to/tre møter med nemndene som ønsker å delta i pilotforsøket. I møtene har vi gått gjennom rammene for fagprøver, utfordringer med dagens reglement og pilot for testing av fastpris. Vi har bedt nemndene om et estimat av antall timer nemndsmedlemmene må være tilstede for å få et vurderingsgrunnlag ved prøvene, samt en estimert tid til for- og etterarbeid.

For de prøvenemndene hvor vi har gjennomført et tredje møte, har vi presentert: - hovedpunktene i utkast til reglement

- fastpris basert på tilstedeværelse og for/etterarbeid multiplisert med timelønn tilsvarende den som brukes til avlønning av sensorer til eksamen i videregående oppæring
- avlønning av reisetid basert på statens regulativ
- kjøregodtgjørelse statens regulativ

I utarbeidelsen av reglementet har vi jobbet etter følgende prinsipp:

- Lik vurdering for kandidater i samme lærefag
- Lik avlønning innenfor samme lærefag
- Bedre forutsigbarhet og økonomisk oversikt for fylkeskommunen.
- Bedre internkontrollsystem
- Mindre administrasjon for prøvenemndene
- Mindre administrasjon for fylkeskommunen

Videre arbeid:

- Ferdigstillelse av reglementet og internkontrollsystem
- Inngåelse av avtaler på 3 måneder med prøvenemndsmedlemmer (frivillig)
- Prøvenemndene i pilotforsøket registrerer faktisk tidsbruk fortløpende gjennom hele avtaleperioden

Evaluerings av forsøkspiloten

- nemndenes rapportering
 - nemndenes evaluering
 - fylkeskommunens evaluering
-

Yrkesopplæringsnemnda har behandlet saken i møte 08.09.2026 sak 8/26

Møtebehandling

Saksbehandler Aina Kalsnes orienterte om saken.

Representanten Hildegunn Fardal (LO) fremmet følgende forslag på vegne av LO:

Yrkesopplæringsnemnda legger til grunn at reglementet skal vedtas sammen med saken om hovedoppnevning av prøvenemnder i november, slik som ved tidligere oppnevninger. Dette slik at prøvenemndsmedlemmene og arbeidslivets parter vet hvilken godtgjøring som skal gis, før arbeidet med å finne kandidater til prøvenemndene starter.

Yrkesopplæringsnemnda vektlegger kvalitet i prøvenemndsarbeid, og forventer at et eventuelt kompensasjonssystem for godtgjøring ikke skal dra kvaliteten i tvil.

Yrkesopplæringsnemnda legger til grunn at prøvenemndenes godtgjøring/avlønning følger den lønnsutvikling som har vært i samfunnet siden sist reglementet ble vedtatt.

Prinsippet om at arbeidsgiver kan viderefakturerer tapt arbeidsfortjeneste er viktig for svært mange nemnder og deres medlemmer. Det må gjøres en estimering av omfanget av denne ordningen, og hvilke fag den vil ramme spesielt, og om eventuelle ulemper ved ordning kan imøtekommes på andre måter.

I endelige forslag til modell må det tydelig fremkomme regneeksempler som viser forskjell på ny modell, og modellen som i praksis ligger til grunn i dag (KS-modellen av 28/6 2023.) Yrkesopplæringsnemnda er av den oppfatning at Agder er lavest avlønnet i landet, og en ytterligere svekkelse vil være svært utfordrende for rekrutteringen. Budsjettpåvirkningen for fylkeskommunen må også fremkomme i endelig sak.

Det må være objektive kriterier for godtgjøring av avlyste prøver, avbrutte prøver, arbeid i yrkesutvalg, godtgjøring som koordinator, og andre satser definert i dagens reglement. Der hvor disse foreslås kuttet, skal dette fremkomme.

Votering

Saken ble enstemmig tatt til orientering.
Forslag fra LO ble enstemmig vedtatt

Yrkesopplæringsnemnda - vedtak

Saken ble tatt til orientering.

Yrkesopplæringsnemnda legger til grunn at reglementet skal vedtas sammen med saken om hovedoppnevning av prøvenemnder i november, slik som ved tidligere oppnevninger. Dette slik at prøvenemndsmedlemmene og arbeidslivets parter vet hvilken godtgjøring som skal gis, før arbeidet med å finne kandidater til prøvenemndene starter.

Yrkesopplæringsnemnda vektlegger kvalitet i prøvenemndsarbeid, og forventer at et eventuelt kompensasjonssystem for godtgjøring ikke skal dra kvaliteten i tvil.

Yrkesopplæringsnemnda legger til grunn at prøvenemndenes godtgjøring/avlønning følger den lønnsutvikling som har vært i samfunnet siden sist reglementet ble vedtatt.

Prinsippet om at arbeidsgiver kan viderefakturerer tapt arbeidsfortjeneste er viktig for svært mange nemnder og deres medlemmer. Det må gjøres en estimering av omfanget av denne ordningen, og hvilke fag den vil ramme spesielt, og om eventuelle ulemper ved ordning kan imøtekommes på andre måter.

I endelige forslag til modell må det tydelig fremkomme regneeksempler som viser forskjell på ny modell, og modellen som i praksis ligger til grunn i dag (KS-modellen av 28/6 2023.) Yrkesopplæringsnemnda er av den oppfatning at Agder er lavest avlønnet i landet, og en ytterligere svekkelse vil være svært utfordrende for rekrutteringen. Budsjettpåvirkningen for fylkeskommunen må også fremkomme i endelig sak.

Det må være objektive kriterier for godtgjøring av avlyste prøver, avbrutte prøver, arbeid i yrkesutvalg, godtgjøring som koordinator, og andre satser definert i dagens reglement. Der hvor disse foreslås kuttet, skal dette fremkomme.

Vedlegg

Utkast Pilotforsøk - Reglement om fastpris for avlønning av prøvenemndsarbeid (1)

Eventuelt